

Nieuwsbrief 6

De Waterlandse melkschuit

APRIL 2013

Uitgave van Stichting de Waterlandse Melkschuit, Secretariaat: Durgerdammerdijk 143, 1026CH Durgerdam, zie ook: www.waterlandsemelkschuit.nl

In dit nummer:

Pagina 2
De bouwers
aan het woord

Pagina 3
Een melkschuit door
Abraham Storck

Bouwers Peter van Lieshout en Jochem van Roon bezig met het plaatsen van een spant.

Werk aan replica vordert

De bouw van de replica van onze Waterlandse melkschuit vordert. Bij scheepsbouwer Peter van Lieshout aan de Asterweg in Amsterdam-Noord wordt er hard doorgewerkt. De romp is vrijwel klaar en de bouwers zijn bezig om de spanten in de boot te plaatsen. De huid is rond zogenaamde hulpspanten gebouwd, waardoor het schip de juiste vorm heeft gekregen. De hulpspanten zijn vervolgens uit de romp gehaald en worden vervangen door de definitieve spanten. Deze dikke inhouten zorgen dat de boot in verband blijft, ook als hij vol beladen is. Een klein voor- en achterdek worden nog toegevoegd, evenals het zwaard en

het roer. Dan volgen de masten en de roerriemen. Ook komt er nog een wegneembare motorsteun voor een buitenboordmotor.

Het definitieve ontwerp van de replica is van de hand van Martijn van Schaik die bekend is als ontwerper van snelle rond- en platbodems. Martijn heeft het schip vloeiende lijnen gegeven die nu goed zichtbaar zijn. Vooral de fraaie zee-glijn (de bovenkant) springt in het oog. Het afwerken zal nog wel enige tijd in beslag nemen, maar zeker is dat het schip de komende zomer zal varen. Wij houden u op de hoogte.

Vrijwilligers gezocht voor Bemanningspool

Voor de proefvaarten in de nazomer en voor tochten in de komende jaren zijn we op zoek naar vrijwilligers. Wanneer u bereid bent om zich enige vrije dagen per jaar in te zetten om de melkschuit te bemannen, dan kunt u zich aanmelden via onze site. Of bel met Anton Wegman: 0653 86 89 85. Wij zoeken schippers met ervaring en maten die varen leuk vinden. De proefvaarten zullen plaatsvinden op het Buiten IJ.

De bouwers aan het woord

De bouw van de replica van de Waterlandse melkschuit is een bijzonder project. Sterker nog, het is al meer dan honderd jaar geleden dat de laatste melkschuit van de helling liep. Als je zo'n klus aandurft, dan begin je in zekere zin aan een avontuur. Wie zijn de bouwers van onze melkschuit die deze uitdaging met plezier zijn aangegaan?

Peter van Lieshout

Het bestuur van de stichting kwam in contact met Peter van Lieshout, scheepsbouwer in Amsterdam Noord. Er was een sterke voorkeur voor een bouwer in de regio en Peter bleek een logische keuze.

Hoe is hij zo in de houten scheepsbouw terecht gekomen?

'Ik studeerde aanvankelijk op de universiteit, maar ontmoette iemand die een botter uit 1893 aan het restaureren was. Die ben ik gaan helpen. Ik vond het prachtig werk. We hebben gangen van acht tot tien meter lang vervangen en wel zestien spanten. Ik heb na verloop van tijd mijn studie opgezegd en ben doorgedaan met het hout. Aan allerlei boten en bootjes heb ik gewerkt, maar een hoogtepunt was toch wel de nieuwbouw van de overnaadse pilot gig de *Hollands Glorie*. Dat was echt een moeilijke klus, technisch gezien. Die gig heeft acht millimeter dunne gangen. We plaatsten 6000 klinknagels! Hij had ingebogen spanten van slechts 18 bij 18 millimeter, die op sommige plaatsen extreem rond gebogen waren met een straal van maar tien centimeter. Het leek een onmogelijke klus. Toch is het gelukt en het werd het een mooi en sterk schip. Er wordt veel mee geroeid op zee

vanuit Scheveningen.'

Wat vind je van de bouw van de melkschuit?

'Het is een prachtig project! Zo'n boot uit onze regio met een lange geschiedenis maken vind ik echt een hele eer. Bijzonder zijn de grote overnaadse gangen. Dat is heel traditioneel eigenlijk, maar bijzonder sterk. Het is af en toe een hele puzzel om de juiste verhoudingen te vinden en de maten te achterhalen van de verschillende onderdelen. We hebben slechts een paar oude foto's. Het is af en toe te gissen hoe het gezeten heeft, vooral van de onderdelen waar geen foto's van zijn, maar dankzij de kennis van onder andere Peter Dorleijn komen we er uit. En door naar vergelijkbare schepen te kijken natuurlijk.'

Waar komt het hout vandaan?

Het eiken komt van de houthandel van Jaap van Leersum uit Burgum in Friesland, allemaal van Nederlandse bomen. Toen wij bij hem waren en ons oog lieten vallen op een mooie stapel eiken voor de spanten keek hij ons vertwijfeld

Het eiken komt allemaal van Nederlandse bomen

aan en zei: "Maar dat is Fries eiken!" Ik zei toen dat ik de Friese vlag met de pompebladeren zou hijsen als ik het zou gaan zagen en toen mochten we het kopen ...'

Peter werkt in dit project samen met Jochem van Roon. Ook aan hem de vraag hoe hij in dit vak terecht is gekomen.

'Ik heb HTS-scheepsbouw in Haarlem gedaan. Daarna heb ik een paar jaar voor wat werven in Amsterdam-Noord en Zaandam gewerkt. Maar vervolgens ben al vrij snel voor mezelf begon-

Rick Koning

nen. In de loop van de tijd heb ik een aantal stalen boten gebouwd; schouwen en kotters. Ook restaureerde ik een aantal schepen. Met Peter heb ik aan de pilot gig gewerkt en aan een bijzondere punter die half van staal en half van hout was.

Hoe kijk jij tegen de bouw aan?

Jochem van Roon

'Erg leuk, juist vanwege de historische betekenis. Vooral jezelf terug verplaatsen in die tijd en de verschillende details beredeneren is heel leuk. Met de tekening van Martijn van Schaik als uitgangspunt hebben we in ieder geval een mooi ogend schip gebouwd. Mijn werk heeft bijna altijd in het teken van historische schepen gestaan. Ik heb behoorlijk wat zeilervaring met traditionele Friese schepen en ik vind het goed zeilend maken van de melkschuit wel een uitdaging. Vooral het vreemd ogende tuig met twee masten, waarvan de voorste dus duidelijk de functie van een fok heeft, is heel spannend.'

Ook Anton van Alebeek en Rick Koning, twee leerlingen van het Amsterdamse Hout- en Meubileringscollege, werkten een aantal weken mee aan de bouw. Voor hen was het een prachtige gelegenheid om met zo'n traditionele bouwwijze kennis te maken.

Rick Koning zegt erover: 'Vooral het branden van de gangen om ze te buigen was spectaculair. Dat had ik nog nooit meegemaakt. Heel jammer dat we het project niet af kunnen maken, maar ja het examen gaat voor.'

Een melkschuit door Abraham Storck.

Opnieuw is er een afbeelding van een melkschuit opgedoken op een schilderij uit de Gouden Eeuw. Dit werk bevindt zich in het Maritime Museum in Greenwich en het werd geschilderd door de Amsterdamse schilder Abraham Storck (1644-1708), die vaker de scheepvaart op het IJ als onderwerp nam voor zijn werk. Het schilderij werd rond 1700 gemaakt. Boven een detail van het doek met op de voorgrond een Waterlandse melkschuit op weg naar huis. Op de achtergrond is de Waterlandse Zeedijk zichtbaar. Er zijn tien mensen aan boord. De schuit wordt geroeid door vijf vrouwen en een man. De man in de boeg zit op het losse zijzwaard. De masten liggen plat, misschien omdat er een forse wind staat. De roeiers moeten er flink aan trekken. Op de achtergrond een West-Indië vaarder onder zeil en links een groot jacht van de WIC.

Bestuursleden gevraagd

Voor het in de vaart brengen van de Waterlandse melkschuit zoekt het bestuur van de stichting nog enkele enthousiaste bestuursleden. Als u wat vrije tijd beschikbaar wilt stellen voor dit doel, neem dan contact op met Floor van Dusseldorp (voorzitter) 06 25 06 09 92 of Anton Wegman (secretaris) 0653 86 89 85.

Roeiploegen gezocht.

De melkschuiten werden vroeger bij tegenwind en in smalle vaarten geroeid, soms over lange afstanden en bij sterke tegenwind. Ook binnen de stad werd er naar de melkmarkten geroeid. Het roeien gebeurde zowel door mannen als door vrouwen. Wij zijn op zoek naar roeiploegen van zes roeiers en een stuurman die met de melkschuit willen varen. Het bestuur wil in de toekomst een competitie organiseren tussen roeiploegen uit de verschillende Waterlandse dorpen en Amsterdam. Als je een ploeg kan samenstellen meldt je dan bij Anton Wegman, 0653 86 8985.

Nog voldoende scheepsparten te koop

De verkoop van scheepsparten van de replica melkschuit loopt gestaag. Inmiddels is bijna de helft van het benodigde kapitaal bijeengebracht. Als u nog geen scheepspart heeft, dan kunt u er nu nog een aanschaffen.

Download de aanbiedingsfolder op www.waterlandsemelkschuit.nl. Met de aankoop van een part steunt u de bouw van de eerste Waterlandse melkschuit sinds meer dan honderd jaar. Aan het bezit van een scheepspart zijn bijzondere voorrechten verbonden, zoals een hele of een halve dag varen met uw familie, vrienden of collega's.

Voor de bouw van de romp hebben we voldoende kapitaal, maar de uitrusting van de melkschuit ontbreekt nog, want zeilen, veiligheidsmiddelen, een hulpmotor, een goede dektent etc. etc., het is allemaal nodig om de komende jaren de Waterlandse melkschuit in de vaart te brengen en te houden. Wellicht een idee voor sponsoring in natura?

VOOR BEDRIJVEN

Ook aan bedrijven en instellingen kunnen wij interessante aanbiedingen doen. Denk aan de inzet van de melkschuit in het kader van relatiemarketing, personeelsuitjes, trainingsdagen, reclamecampagnes enzovoort. Vooral voor bedrijven uit Amsterdam-Noord en Waterland kan de inzet van de melkschuit een interessante en sympathieke spin-off opleveren.

De website

Alle informatie over de Waterlandse melkschuit is te vinden op onze site:

www.waterlandsemelkschuit.nl

Daar vindt je alles over de geschiedenis, foto's van de bouw, eerdere nummers van de nieuwsbrief en veel meer.